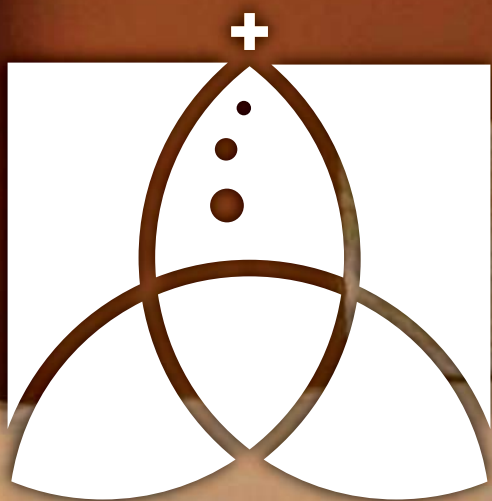




reflekš

Høsten i Søreide menighet

Nåden åleine

Denne hausten vil vi i kyrkja markere at det er 500 år sidan Martin Luther la fram dei 95 tesene som starta reformasjonen. Bergen er reformasjonsbyen i Noreg og har markert dette på ulike måtar.

REFLEKSJON:

Gunnar Mindestrømmen

Søreide kyrkjelyd har også hatt fire temakvelder og skal på ein studietur til Wittenberg i månadsskiftet september-oktober.

Prestane i Bjørgvin bispedømme har vore gjennom etterutdanning om reformasjonen og denne hausten blir det fire temagudstenester i tilknytning til sentrale emne som reformasjonen sette søkelyset på.

Innføring av reformasjonen i Noreg i 1536 har vore framstilt som eit kongeleg vedtak over hovudet på innbyggjarane. Det er noko sant i det, men samstundes unyansert. Ikkje minst i Bergen var vegen kort mellom endringane i Nord-Tyskland og Hanseatane på Bryggen. Impulsar gjekk fort og Bergen var ein open og internasjonal by. Kong Christian III som innførte reformasjonen hadde ei mjuk tilnærming og let både prestar og kyrkjemedlemmer finne ut av den nye læra litt etter litt. For kongen var det nok viktigare å sikre seg eigedommar og rikdom som kyrkja hadde erverva seg gjennom lang tid.

500 år er lang tid og samfunns-tilhøva har forandra seg mykje. Språkbruk og referanseramme for å forstå 1500 talet sitt verdsbilet er så annleis at mykje av det som vart skreive den gongen ikkje er like lett tilgjengeleg for lesarar i vår tid. Likevel er det mange viktige oppdagingar som vi kan takke reformasjonen for.

Eit av dei mest sentrale punkta for Martin Luther var forståinga av innhaldet i Romarbrevet. Særleg Rom 1.17: 17 For i det blir Guds rettferd openberra, av tru frå først til sist, som det står skrive: Den rettferdige skal leva ved tru.

Dette førte til at han tok eit oppgjær med avlatshandelen, men også med ei form for gjerningskristendom som hadde fått utvikla seg innanfor den romersk-katolske kyrkja. For oss som lever i dag kan ein tenkje at det å søkje ein rettferdig Gud ikkje er noko menneske i vår tid snakkar mest om. Men vi vi menneske har ein innebygd tendens til å heile tida tenkje at vi må gjere oss fortent til det eine og det andre. Å møte ein bodskap om at alt er gjeve oss utan at vi skal prestere noko er noko framandt for oss. På den måten kan det vere vanskeleg å få tak på.

Men det er slik det er. I dåp og nattverd møter Gud oss ikkje fordi vi har gjort oss fortent til det, er flinke nok eller gode nok. Gud møter oss der vi er i våre liv, men sigrar og nederlag. Det er nåde.

Det er sagt at nåde det er å bli sett, omfamna og utfordra. Eg håper det fellesskapet vi har i Søreide kyrkjelyd kan gje menneske ei slik oppleving av nåde.

Slik sett kan vi la oss inspirere av reformasjonen til å byggje kyrkjelyden vår på Søreide. ●



På plass

Søreide menighet ønsker velkommen en ny medarbeider i stillingen som menighetspedagog. Eva Stokke-Zahl skal vikariere i Geir Endre Kristoffersens permisjon.

TEKST: Gunnar Mindestrømmen

Undertegnede tar en prat med Eva en regntung mandag da det ellers er ganske stille i kirken. Jeg møter henne i ivrig trening med bongotrommen som forberedelse til første babysang.

- Kan du si litt om deg selv?

- Jeg er tretti år, gift med Øyvind og vi har to barn. Phillip (6 år) og Ella (2,5 år). Jeg bor på Laksevåg og er oppvokst i Olsvik.

- Hva har du gjort tidligere?

- Mye forskjellig. Studert lenge, jobbet på advokatkontor, i politiet, og på barne- og ungdomsskole

- Studert lenge sier du: Hva slags utdanning har du?

- Jeg har en bachelor i spansk og latin-amerika-studier. Master i sosialantropologi og praktisk-pedagogisk utdanning.

- Med en slik utdanning, hva er det da som får deg til å søke jobb som menighetspedagog?



BRIVELAND • BIRNES • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORSTYVET • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Refleks

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Fana prosti. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes
soreide.menighet.bergen@kirken.no

Lokalredaksjon:

Lokalredaksjon: Staben i menigheten.
Kontaktinformasjon: Se side 24

Annonser side 5-16:

Frøde Høyte - hoeyte@gmail.com

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side
5-12. All annen kontakt:
Se lokalredaksjon

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:
Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:
Tirsdag 21. november



Kulturdagene 2017: Konsert med Jubilate

I forbindelse med kulturdagene i Fana og Ytrebygda inviterer Jubilate og Politikoret i Bergen til et spennende program under tittelen «Vannfall».

Kulturdagene arrangeres i Fana og Ytrebygda 21. – 29. oktober og Jubilate-konserten er i Søreide kirke 29. oktober kl. 19.00

Temaet for konserten er «Vannfall», med alle dets fa-

setter og innfallsvinkler. Sammen med Jubilate del-takere «Kor è politiet» med gjester.

Det loves en flott kveld med mye sang, musikk og lyriske innslag.

Sett av kvelden allerede nå, og ta gjerne med venner og kjente. Alle er hjertelig velkommen.

Gratis adgang – kollekt ved utgangen. ●

i Søreide

- Det har jo litt med hvilke erfaringer jeg har ut-enom studiene. Jeg var veldig aktiv i Olsvik frem til vi fikk barn. Så engasjementet for kirken har alltid vært der. Jeg trives med å formidle til an-dre, og jeg brenner for at barn og unge skal finne sin plass i kirken.

- Hva bruker du fritiden på?

- Som småbarnsmor så blir det mye klesvask og hverdagslige ting. Jeg er mye med familien min, og når kvelden kommer så gode serier på Netflix er fin avkobling.

- Hva er det du skal jobbe med dette året?

- Det blir jo juniorkonfirmanter, familiemiddag, babysang, søndagsskole, barnehageandakter, og mange andre tiltak i Søreide menighets trosopp-læring.

- Nå har du vært på jobb noen dager her i Søreide menighet. Hva er ditt første inn-trykk av menigheten?

- Jeg har møtt mange engasjerte og hyggelige mennesker som jeg gleder meg til å bli videre kjent med. Så langt trives jeg veldig godt og gleder meg til fortsettelsen.

- Hva er det du gleder deg mest til i jobben?

- Jeg gleder meg mest til kontakt med barna, og få gjennomføre ting og kanskje være så heldig at jeg får oppleve at noen barn «blomstrer».

- Hvordan kan vi få kontakt med deg om det er noe vi lurer på om trosopplæringen i Søreide menighet?

- Jeg er på jobb stort sett alle dager og foresatte eller andre må gjerne ta kontakt med meg på tele-fon 55 59 71 04 eller via mail es459@kirken.no ●



KIWI mini pris **SØREIDE**

Totto's Gullsmie

Blomsterdalen
Senter
tlf. 55 99 14 24



Denne reformasjonshausten vil vi presentere tre artiklar om ulike sentrale emne om det å vere Luthersk kyrkje i dag. Vi ser nærare på tre sentrale prinsipp som reformasjonen gav oss. På desse områda var det eit prinsipielt brot med den Romersk-Katolske kyrkja. Først ut er ein artikkel om rettferdiggjeringslæra til Luther. Seinare kjem ein artikkel om skriftprinsippet og til slutt ein artikkel om tilhøvet mellom lekfolk og prestar

Gunnar Mindestrømmen

Å vere luthersk i dag

Rettferdiggjeringslæra

Utgangspunktet for heile reformasjonen er munken Luther sin kamp for å finne ein rettferdig Gud. Som munk kjempa Luther mykje med denne problemstillinga, og gjennom ulike botsøvingar og åndelege øvingar i klostersystemet freista han å finne fred for sitt indre menneske. Det har blitt hevda at Luther kanskje i denne tida lei av ei form for depresjon eller angst med det veit vi ikkje sikkert. Det som er tydeleg er at avlatshandelen og måten kyrkja i Rom freista å tene pengar på var gnisten som tende Luther sitt engasjement for å reformere kyrkja.

Det er særleg Luther sitt møte med teksten frå romarbrevet som skapar ei konkret ny erkjenning.

For i det blir Guds rettferd openberra, av tru frå først til sist, som det står skrive: *Den rettferdige skal leva ved tru.* Rom 1,17:

Dette skriftordet blir eit gjennombrøt for Martin Luther. Her blir det tydeleg at kyrkja si vektlegging gode gjerningar, botsøvingar og avlatshandel er ei avsporing i høve til det Paulus gjer tydeleg som grunnlaget for kristen tru.

Luther oppdaga på ny at kristen tru ikkje er ein gjerningsreligion men ein trusreligion. I den augsburgske vedkjenninga kjem dette klår til uttrykk i artikkel Cofessio augustana (CA) artikkel IV:

Like ens lærer de at menneskene ikke kan bli rettferiggjort ovenfor Gud ved egne krefter, fortjenester eller gjerninger, men at de blir rettferdgjort uten vederlag for Kristi skyld ved troen når de tror at de blir latt til nåde, og at syndene blir forlatt for Kristi skyld, han som ved sin død har gjort fydelt for våre synder. Denne tro tilregner Gud som rettferdighet for seg Rom 3 og 4. (Konkordieboken Lunde 1985)

Ser ein nærare på dette i dag så vil ein oppdage at i dei økumenske prosessane har den romersk katolske kyrkja og dei lutherske kyrkjene nærma seg kvarandre i dette spørsmålet. I felleserkjeringa om rettferdiggjeringslæra som blei inngått mellom Det lutherske Verdensforbund og Den romersk katolske kyrkje 31 oktober 1999 viser at det som eigentleg var utgangspunktet for reformasjonen på mange måtar har kome til ein ende med denne erklæringa.

No kan ei stille spørsmål med om menneske i dag er fortvila over å ikkje finne ein rettferdig Gud. I våre dagar nyttar vi eit anna språk om slike problemstillinger. Kanskje heller livskriser og tap av meining i tilværet er nærare enn den ordbruken vi finn frå 1500- talet. Når vi samstundes kastar blikket på dagen situasjon i kyrkja så vil ein kunne oppdage at sjølve grunnproblemstillinga som Luther reiste den gongen framleis er aktuell. Det er slik at vi menneske heile tida har ein hang til å skulle skape strukturar og former for ulike gjerningar som kan kvalifisere oss til å kalle oss kristne menneske.

I min oppvekst på bedehuset var dette særskildt aktuelt. Då vart slengbukser, hårlengde, kino og kortspel gjort til absolutte og klare kriterier som skilde kristne og ikkje kristne. Den tid er truleg forbi. Men problemstillinga dukkar opp i våre dagar også. Ved siste kyrkjevalet var det ein diskusjon om stemmerett og kven som skulle vere kvalifiserte for å vere ein del av kyrkestyret. Då dukka det opp synspunkt på at det eigentleg var dei som var faste kyrkjegjengarar som kunne ta del i kyrkjelege val, og at andre som ikkje gjekk i kyrkja så ofte ikkje burde stille opp som kandidatar ved vala. I forlenginga av dette vart frå kyrkjeleg hald understreka at det var og er dåpen som er det einaste kriteriet for kyrkjemedlemskap. Her ser vi igjen at spørsmålet om gjerningar som kvalifiserande for kven som kan kalle seg kristne dukkar opp. Igjen er Luther si tydeleggjering av

frelse i dåpen, av berre nåde som eit viktig korrektiv til aktuelle problemstillinger.

Ei anna spørsmålsstilling som også gjer denne problemstillinga aktuell er diskusjonen om kyrkja sitt sosialetiske engasjement. I første omgang kunne ein tenkje at dette meir ville røre med spørsmålet om toregimentslæra enn om rettferdiggjeringens læra men det er likevel ein link her.

Det vil alltid vere ein diskusjon om kor langt kyrkja, og ikkje minst prestane si forkynning skal gå i retning av å konkretisere trua i kvardagen. Vegen er kort frå dette til å hamne i «burdisme» (Magerøy, 2017). Altså utsegner som seier at vi som kristne menneske burde gjere diitt og datt, ha dei og dei meiningane om flyktningar eller klimakrise. Sjølv sagt skal trua få konsekvensar, og sjølv sagt er verdigrunnlaget i vår kristne tru avgjerande for kva haldningar vi har til aktuelle spørsmål.

Men læra frå Luther kan og må vere eit viktig korrektiv til oss i all slik tilnærming. Det er så lett for at vi går frå «burdisme» til at det å vere samde i aktuelle spørsmål blir vilkår for å vere ein rett kristen.

Eg skulle ønskje at vi pussa støvet av artikkel IV i (CA) også når vi nærmar oss desse konkrete utfordringane i dagleglivet. Her må vi som lutherske kyrkjer vere klare og tydelege på kva dette handlar om.

Varemerket vårt som lutherske kyrkjer er at det er trua som er grunnlaget for vår frelse. Og denne trua blir gjeve oss gjennom ord og sakrament. Til grunn for den nye innsikta til Luther ligg måten han nærmar seg bibeltekstane på. Det er difor relevant å sjå nærare på dei prinsippa som Luther byggjer si skrifttolking på. I neste artikkel som kjem i neste nummer av Refleks skal eg sjå nærare på det. ●



**FARGER PÅ KIRKE-
GULVET:** De fargerike
teppene i Anafora-kirken
symboliserer at alle verd-
enshjørner og farger
kommer sammen i det
hvite korset i midten.

Kirken der alle farger møtes

Skjold menighet ønsker få i stand en reise til Kairo for å styrke både menighetens og andre interessertes tilknytning til misjonsprosjektet Anafora, og for å øke kunnskapen om «koptisk» (egyptisk) kristen kultur og levesett.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

FOTO: Arne Håberg

Bakgrunnen for denne reisen er at Skjold menighet har en tilknytning til Anafora retreatsenter, som ble startet av biskop Thomas for nesten tjue år siden. Biskop Thomas har tidligere besøkt Skjold kirke, og kommer tilbake 27. oktober (se egen sak).

Via personlige kontakter ble Sunnfjord Folkehøgskule utfordret til å legge til rette for en slik tur. De har arrangert studiereiser til Egypt nesten årlig siden tidlig på 1990-tallet. Riktig nok tok dette slutt etter revolusjonene for noen år siden. Planen er å starte disse turene opp igjen i 2018. Etter oppfordring fra Skjold menighet vil skolen tilby en reise 7.-15. april 2018, med inspektør

Arne Håberg som reiseleder. Det blir også mulighet for andre utenfra menigheten å melde seg på. Turen vil ha 20 plasser.

Anses som trygt reisemål

– Egypt har en stund ligget i media-lysets skygge, selv om landet har vært gjennom store forandringer i løpet av de siste seks årene, forteller Håberg.



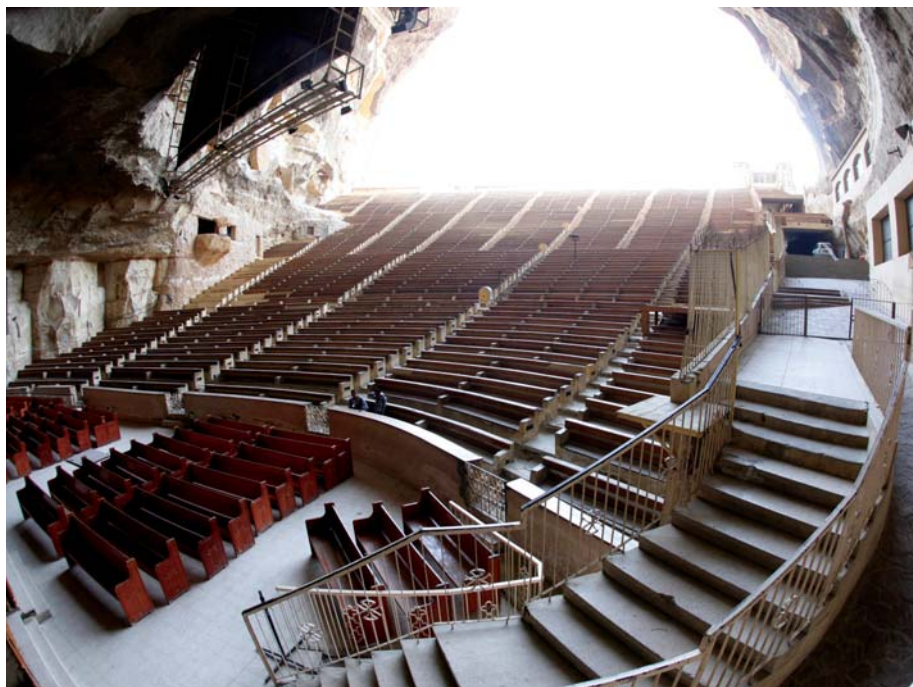
REISEGLAD TURLEDER: – Vi vil få høre både om konflikter og om den gode sameksistensen, sier Arne Håberg, her på besøk i Quito i Ecuador. (Foto: Privat)

Revolusjonene i 2011 og 2013 førte til enorm nedgang i turismen, som er en bærebjelke i egyptisk økonomi. På toppen av det hele fikk de i 2015 en fatal flystyrt over Sinai som rammet russiske turister.

– Det har også vært noen triste hendelser som har rammet kirker og kristne forsamlinger i nyere tid, sammen med politistasjoner, regjeringskontorer og offentlige steder.

Turismen er nå på vei oppover igjen, og landet har fått nye overføringer og tillit fra Det internasjonale pengefondet.

– Den norske regjeringens offisielle reiseråd har stått uendret i lengre tid, der våre reisemål anses som trygge, det vil si at det ikke frarådes å reise, opplyser Håberg, og legger til at Sunnfjord Folkehøgskule alltid følger de offisielle reiserådene.



MIDTØSTENS STØRSTE KIRKE: Grottekatedralen i Mokattam sies å ha 20.000 sitteplasser.

Åpent for alle

Når biskop Thomas kommer på besøk til Skjold kirke i oktober, vil han naturligvis fortelle mer om Anafora og Egypt. Det vil da bli lagt frem et ferdig prospekt på turen, og bli mulig å melde seg på. Prisen vil da også være klar. I skrivende stund er ikke all planlegging i boks, men forberedelsene er godt i gang, og Håberg kan opplyse at de har fått bekreftelse på at de er velkommen til et opphold på Anafora som en del av reisen.

– Dette retreatsenteret er åpent for alle, uansett tro eller andre ståsted, forteller

han. Turen vil slik aktualisere hvordan kristne (10 prosent) og muslimer (90 prosent) innretter seg som beboere av samme land, der de kristne ikke har samme rettigheter som muslimene.

– Vi vil få høre både om konflikter og om den gode sameksistensen, så kan vi jo velge om vi vil framheve splittelse eller de forenende kreftene. Vår skole lar seg inspirere av brobyggeren Jesus.

Anafora er preget av ro og kontemplasjon. De driver selvforsynende økologisk jordbruk, de produ-

Biskop Thomas besøker Skjold

Kryss av i kalenderen for 27. oktober kl. 19.00. Da kommer den koptisk-ortodokse biskop Thomas, med sete i bispedømmet El-Qussia i Øvre Egypt, til Skjold kirke.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

FOTO: Stefanusalliansen

Skjold menighet har i mange år vært en trofast støttespiller til Biskop Thomas sitt arbeid i Egypt. Han er en uredt talsmann for sosial rettferdighet og religiøs frihet, og driver blant annet et stort retreatsenter, Anafora Farm.

På samme område har han startet Anastasia, som er et kurscenter der ubemidlet koptisk ungdom fra Øvre Egypt får yrkesrettet trening og grunnleggende hjelp til å klare seg i samfunnet.

Her holdes det egne kurs og samlinger for unge, koptiske kvinner - og seminarer om menneskerettigheter, demokrati og sivilsamfunn.

Fikk Stefanusprisen

Biskop Thomas mottok Stefanusprisen i 2005. Han besøker nå en rekke norske kirker i forbindelse med at salmedikteren Eyvind Skeie, i samarbeid med Stefanusalliansen, har skrevet en bok om ham. Denne er er klar for utgivelse. Bokens tittel er «I kjærlighetens sirkel», som også blir overskriften på møtet i Skjold kirke.

På formiddagen samme dag blir det et eget program i Johanneskirken. Bjørgvin bispedømme og Stefanusalliansen inviterer da til egne forelesninger ved biskop Thomas og Eyvind Skeie, der hensikten er å se nærmere på hvordan et kirkesamfunn utenfor våre evangeliske fellesskap kan lære oss å verdsette vår egen arv og hjelpe oss til å møte nye utfordringer når den kristne enhetskultur trues. ●

Mer informasjon:
bishopthomas.wordpress.com
og stefanus.no



SYMBOL: Skulptur av det kristne fiskesymbolet ved Grottekatedralen.

serer en del varer for salg, de har flere kirker og sakrale rom, bibliotek, svømmebasseng og mye mer. Gjестene er med på daglige gjøremål hvis de vil, og alle måltidene er felles.

Kirke med plass til 20.000

Mange kjenner Mamma Maggie («Egypts Moder Theresa») etter å ha møtt henne i Skjold kirke eller via Eyvind Skeies bok om henne. Boken har gjort oss kjent med byens fattigste kristne befolkning; «søppelfolket» i Mokattam. De aller fleste



KUNSTNER I ARBEID: Ikonmaleren Magdy William viderefører de gamle og kompromissløse teknikkene.

som befolker denne bydelen kom fra øvre Egypt i forrige århundre, og har en kristen identitet.

– Vi vil også besøke denne bydelen, hvor den imponerende Grottekatedralen med plass til 20.000 menn-esker er lokalisert.

På en slik reise er det ellers naturlig å besøke det gamle koptiske Kairo, med den hengende kirken og krypten der Jesu familie etter tradisjonen bodde under eksilet i Egypt.

Håberg ser også for seg et besøk i den kjente ikonmaleren Magdy Williams verksted.

– Det går heller ikke an å reise til Egypt uten å se pyramidene og andre ikoniske attraksjoner, avslutter Arne Håberg.

– Her vil bare tiden være en begrensning for hvor mye vi kan få med oss. ●



KOMMER TIL SKJOLD: Biskop Thomas er en uredt talsmann for sosial rettferdighet og religiøs frihet.

Menighetsbladene søker Annonse-selger

Dette bladet er et samarbeidsprosjekt mellom seks menigheter i Fana prosti: Birkeland, Bønes, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide.

Bladet er todelt. Åtte sider er lokalstoff for hver enkelt menighet, de resterende sidene utgjør fellesdelen, og er like for alle. Bladene kommer ut fem ganger årlig. Totalopplaget for hvert nummer er vel 30 000 eks.

Det er store utgifter forbundet med å gi ut bladene, og annonseinntekter er viktig for å sikre driften.

Vi søker derfor en dyktig annonse-selger som vil arbeide med salg av annonser til fellesdelen. Honorar er provisjonsbasert

Kontakt Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no hvis dette er noe for deg!

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prost.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*



Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no



Et heldags eventyr ytterst i havgapet

HELE LOKAL- SAMFUNNET:

Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i Kinnaspelet.

«Turen til Kinn og teateret ved havet er ei oppleving du sjelden finn make til» står det i programheftet til Kinnaspelet. Dette er et utsagn som jeg gladelig slutter meg til, etter å ha overvært årets forestilling på den lille øyen Kinn lengst vest i havet.

TEKST OG FOTO: Thrude Deisz

Bare båtturen opp til Florø er ren terapi. Hertet eser av stolthet over alt det vakre vi ser; trivelige småsamfunn langs kysten og på øyene utenfor, der fiskere og småbrukere, med seig utholdenhet og stoisk ro har taklet elementene i hundrer av år.

Vel fremme på Kinn går vi den smale veien langs sjøen fra fergeleiet og inn til middelalderkirken. Det er som om vi er på vandring inn i en annen verden. En enslig bil tar seg langsomt frem på den smale veien. Vi skjønner nødvendigheten, men later som om vi ikke ser den.

Hele bygden stiller opp

Etter 20 minutters gange åpner landskapet seg. Kinnaklova, de to fjelltoppene skilt av en dyp kløft, ruver mot oss. Den djerve fjellformasjon er skapt av naturen selv, og har vært landemerke for sjøfarende i årtusener. Jeg lover meg selv at neste gang vil jeg opp der, 315 meter over havet, og få den store utsikten over øyriket.

Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i denne årvisse begivenheten, som

også stimulerer tilhørighet og fellesskap. Flere av hovedaktørene kommer fra Sogn og Fjordane Teater, andre er «importert» for anledningen, men de fleste hører til lokalbefolkningen.

«Songen ved det store djup», som er den poetiske undertittelen på spelet, handler om da reformasjonen kom til Kinn en dag i 1537. Vi lever med i bygdefolkets opprør når dansk kongens fut gjør sitt inntog og vil ta fra dem alt de har trodd på og støttet seg til. Pavekirkens tid er forbi. Kongen skal nå eie alt kirkegodset, og en ny luthersk prest innsettes. Bygdefolket slår spontant ring om presten sin. Han står steilt mot overmakten, og nekter å utføre den symboliske handlingen det er å gi fra seg kirkenøkkelen.

Her er også et snev av besk humor; «prestefrillen» Margrete er ramm i replikkene, og den eneste som hilser reformasjonen velkommen - fordi hun tror at hennes katolikkprestemann da vil gifte seg med henne.

Legenden om St. Sunniva

Som et spill i spillet kommer bygdefolkets «kirkespill», der vi blir tatt tilbake til 900-tallet, da den kristne prinsesse

Sunniva fra Irland flykter fra vikingkongen Ramn, som vil ha henne til dronning. Sammen med følget legger hun ut på havet i båter uten seil, ror eller årer, og lar vind og havstrømmer råde. Båtene driver i land på Selja. Senere blir hun St. Sunniva, helgen for Vestlandet. Søsteren Borni driver i land på Kinn, og skal etter legenden være hun som fikk bygget Kinnakyrkja.

Spelet blir slik en litt innfløkt sammensetning av legende og forfatterens spinn om denne, men stram regi, entusiastiske deltakere, musikken - og ikke minst naturen omkring - gjør det hele levende. Scenene der horder av vikinger stormer opp fra sjøen, med bygdefolket som en diger murrende masse i bakgrunnen, og munkenes veldige kor - samt futen og hans følge av truende soldater; det er virkelig et imponerende skue. ●

«Kinnaspelet - Songen ved det store djup» er skrevet av Rolf Losnegård, og fremføres årlig utendørs på Kinn i et samarbeid mellom Sogn og Fjordane teater, musikere og over 160 lokale aktører. Mer informasjon: www.kinnaspelet.no

Ønsker mer samarbeid mellom menighetene

FELLES ARRANGEMENTER I PROSTIET: – Jeg er imponert og glad for ungdomsarbeidet i menighetene, og her tror jeg at et samarbeid om større felles arrangementer kan være nyttig, sier Kristin Sævik Litlere.

– Selv om menighetene er forskjellige og har ulike utfordringer, tror jeg det er viktig å ha felles møtepunkter og tradisjoner i prostiet, sier Kristin Sævik Litlere. 5. februar ble hun tilsatt som ny prost i Fana prosti.

TEKST OG FOTO: Dag Eugen Vaula

Prostens kontor i Fana menighetshus er lyst, trivelig og fullstendig ryddig. Den nye prosten er kommet i god tid før intervjuet, og viser seg straks som omsorgsperson ved å by på kaffe som hun selv henter fra kjøkkenet. Hun er lett og interessant å snakke med, slik at man nesten glemmer de spørsmålene man har forberedt. De viktigste fakta kommer likevel etterhvert klart fram.

Hun var 25 år gammel da hun 2. juledag 1997 ble ordinert i Birkeland kirke. Deretter var hun prostiprest i Sunnfjord i 2½ år. Som prostiprest deltar man i mange virksomheter i mange menigheter, noe som gir anledning til å samle erfaring og til å vurdere hva man vil satse på videre.

Biskopens representant

Da hun ble innsatt som prost i Fana, hadde hun virket 16 år som prest i Fridalen menighet, først som kapellan og senere som sogneprest. Med etter hvert fem barn i familien var dette en travel, men trivelig periode, der hun ble godt kjent med ansatte og frivillige i menigheten. Hun fant også tid til en videreutdanning i veiledning ved Haraldsplass, noe som klart er nyttig for en nybakt prost.

– Hva er egentlig en prost og hva gjør hun?

– Prostene er biskopens representant eller forlengede arm mot prestene i hvert sitt prosti, men skal også sam-

arbeide med de andre ansatte, som diakoner, kateketer og organister.

Biskopen er arbeidsgiver for alle prestene i bispedømmet, mens de andre ansatte i menighetene har fellesrådet eller menighetsrådet som arbeidsgiver. Prostens viktigste oppgave er å støtte prestene i deres arbeid ved veiledning, oppfølging og forhåpentligvis inspirasjon. Rent praktisk må prostene også arbeide en del med administrasjon i forbindelse med ansettelser, vikariater og annet.

Imponert over ungdomsarbeidet

– Hva har du gjort hittil og hva ønsker du å gjøre videre?

– Jeg prøver først å bli kjent med menighetene i prostiet, og har vært på en besøksrunde. Selv om menighetene er forskjellige og har ulike utfordringer, tror jeg det er viktig å ha felles møtepunkter og tradisjoner i prostiet, både for prestene, de andre yrkesgruppene og for alle kirkemedlemmene.

Som et lite eksempel nevner hun olsoktradisjonen som den forrige prosten, Per Barsnes, etablerte.

– Hvordan dette kan beholdes og videreutvikles vil avhenge av den omstruktureringen som er på full gang.

Prostiet vil trolig først miste fem menigheter idet Bønes, Fyllingsdalen, Slettebakken, Storetveit og Sælen går inn i det nye Bergensdalens prosti, og deretter vil prostiet få en ny menighet når Os og Fusa blir slått sammen.

– Når så mye er nytt og under forandring, er det kanskje ikke så lett å legge langsiktige planer, men ser du likevel noe som det kan være fruktbart å satse på framover?

– Jeg er imponert og glad for ungdomsarbeidet i menighetene, og her tror jeg at et samarbeid om større felles arrangementer kan være nyttig, mener hun.

– Det er viktig for de unge å ha felles opplevelser, å føle at de er med i en større sammenheng og inspirere hverandre. I Fana er det tradisjon for å invitere tensing-korene i prostiet til gospelnight. I oktober skal jeg være med på gospelnight, og da inviterer vi ungdommer fra hele prostiet. ●



HEDRES MED KORSANG: Olav Øgaard hadde nylig gått av med pensjon som organist og korleder i Slettebakken da han omkom i en tragisk ulykke. ARKIVFOTO: MAGNE FONN HAFSKOR



FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

Et byrå for hele Bergen og omegn

Døgntelefon 55 13 40 04

Vi har lang erfaring og rimeligere priser.

www.ff-begravelsesbyraa.no



Menighetene i Fana prosti

inviterer til

Sorgseminar

Lørdag 4. nov. 2017 kl 10.30-14.00

i Skjold kirke, peisestuen, Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet. Seminaret er åpent for alle, uavhengig av livssyn.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

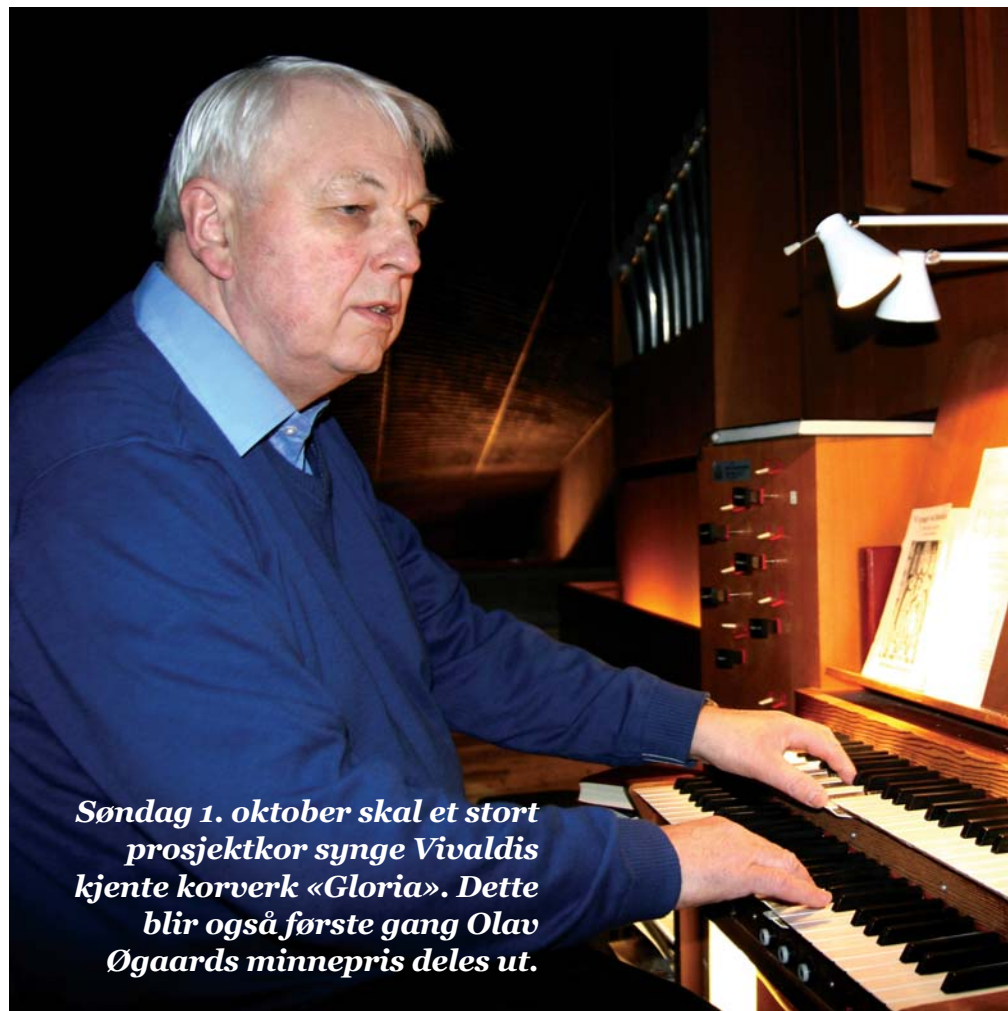
Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kv587@kirken.no

Diakon Åshild Høllesli Frantzen
Tlf.: 55 30 81 17
af847@kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
lb878@kirken.no

**Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på**



**Søndag 1. oktober skal et stort
prosjektkor synge Vivaldis
kjente korverk «Gloria». Dette
blir også første gang Olav
Øgaards minnepris deles ut.**

TEKST OG FOTO: Magne Fonn Hafskor
og Eli-Johanne Rønnekleiv

Den kjære kantoren i Slettebakken menighet, Olav Martin Øgaard, omkom i en tragisk ulykke i 2015. Han hadde da nylig gått av med pensjon etter å ha vært organist og korleder i Slettebakken menighet gjennom mer enn femti år.

Engasjementet strakk seg imidlertid langt lenger enn dette. Han hadde gjennom årene flere styreverv i musikk-livet, han underviste både ved lærerhøgskolen og ved musikkonservatoriet, og gjennom en periode på tretti år dirigerte han Bergen Kristelige Landsungdomslags kor.

Hundre korsangere

Han var også leder for Bjørgvin kirkesangforbund i mange år, og ble utnevnt til æresmedlem i 2014. Nå vil forbundet hedre ham med en egen konsert, ledet av dirigent Harald Jacob Holtet. Et prosjektkor satt sammen av rundt 100 korister fra en rekke kirkekor vil, sammen med Fana kammerorkester, fremføre Vivaldis kjente korverk «Gloria» (RV 589).

– Olav Øgaard var en veldig god kollega, en som på en særlig måte så de andre kantor-kollegene og var der og oppmuntret og heiet de frem, sier korprosjektets dirigent, Harald Holtet.

– Som tillitsvalgt blant kantorene her i Bergen var han en som lyttet, og som man ikke kvitte seg for å dele åpent og ærlig med om ting som lå en på hjertet. Som menighetsmusiker var han et forbilde for oss alle; det finnes vel knapt noen som så trofast har lagt ned et helt livsverk på en og samme arbeidsplass slik han gjorde. Han var en sann menighetsbygger som satte spor etter seg. Det var et stort tap for veldig mange å miste ham.

Minnepris til ung kirkemusiker

Olav Øgaard mottok Kongens fortjenestemedalje i sølv og Årstad bydels kulturpris for sin innsats. Etter Olavs bråe bortgang har familien hans opprettet et minnefond (se faktaboks), med en egen minnepris på 15.000 kroner. Denne utdeles for første gang etter konserten i Slettebakken 1. oktober. Mottakeren vil være «en ung organist/utøver som vil videreutvikle seg innen orgelspill og kirkesang».

– Det er med stor takk at vi kan fortsette å ære hans minne gjennom hans minnefond, sier Holtet.



Olav Øgaards
minnepris deles
ut 1. oktober

Gloria til heder og ære



<< MINNEFOND: – Olav hadde alltid tid til unge som viste interesse for orgelet. Vi håper derfor at fondet kan stimulere nye organistspirer, sier Hildegunn Melvær Øgaard.

< HUNDRE SANGERE: – Å dirigere et så stort kor krever mye av både sangerne og dirigenten, men det er fantastisk når man lykkes, sier Harald Holtet, og takker Kirkesangforbundet for at han fikk være med på prosjektet.

Bjergvin Kirkesangforbund:

- Paraplyorganisasjon for 25 kirkekor med totalt vel 600 sangere, ledet av kantor i Gro Anthun. Personlig medlemskap er også mulig.
- Forbundet støtter lokale kirkekor og organiserer fellesprosjekter.
- Samarbeider med andre kororganisasjoner gjennom Koralliansen.
- Lokallag av Norges kirkesangforbund.
- Mer info: kirkesang.no/bjergvin

Olav Øgaards minnepris:

- Gjennom over 50 år som kantor i Slettebakken inspirerte Øgaard mange, både innenfor kor- og kirke-musikalsk arbeid, i organisasjonsarbeid og som medmenneske.
- Olav Øgaards minnefond for unge kirkemusikere ble formelt opprettet 6. desember 2016 for slik å hedre hans gode virke og minne.
- Fondet skal stimulere til interesse og forståelse for og utøvelse av kirkemusikk i Norge, primært ved å dele ut en årlig minnepris på kr. 15 000 til en ung organist/utøver som vil videreutvikle seg innen orgelspill og kirkesang.
- Gaver til fondet kan settes inn på konto 1503.58.57114. Mer info: lottstift.no/stiftelsesregisteret/vedtektssok > søk etter «Øgaard»

Styreleder i minnefondet er Olav Øgaards kone, Hildegunn Melvær Øgaard, Hun forteller at kirkemusikk og kirkemusikere all-tid stod Olavs hjerte nær.

– Han var en romslig mann som alltid hadde tid til unge mennesker som viste interesse for orgelet. Vi håper derfor at fondet kan stimulere unge organistspirer.

– Hva tenker du om «Gloria»-prosjektet? Er det i Olavs ånd?

– Ja! Alle kirkekor er ikke like store, og slike prosjekter gjør det mulig å fremføre større verk enn hvert kor kan klare på egenhånd.

Fellesskapet i kirkesangen

Både Olav og familien hans har alltid vært sterkt engasjert i Bjergvin kirkesangforbund, der de har fått oppleve fellesskapet i kirkesangen.

– Det handler dypest sett om kristendomsforståelsen vår; det at alle kan delta med den troen som de har. Din stemme er med som en del av helheten.

– Korsangen er kanskje det beste middelet til å kunne dele med andre felles opplevelser, og til å forenes i å skape noe vakkert sammen, og å dele felles sinnsstemninger, gleder og sorger, legger Holtet til, og forklarer at fellesnevneren for all kirkesang er denne sangens mål og hensikt; å opphøye den levende Gud, og gjennom sangen og musikken takke ham for frelsen, som er gitt oss i hans sønn, Jesus Kristus.

Innenfor den kirkelige vokalmusikken står Johann Sebastian Bach på en suveren

førsteplass. I hans gudstjenestemusikk er det et uuttømmelig mangfold av uttrykk og kvaliteter som overgår alt annet som er skrevet både før og etter ham. Når det gjelder Vivaldis «Gloria», mener Holtet at dette definitivt er et av de store kirkemusikalske verkene fra epoken.

Uante rikdommer og dybde

Teksten til «Gloria» er hentet fra den latinske messen, og er en eneste stor lovprisning av Den treenige Gud. Åpningsordene er hentet fra englenes lovsang, slik gjeterne opplevde å høre den på Betlehemsmarkene da Jesus ble født.

– Messeteksten blir etter hvert mer og mer konsentrert om vår frelse og Jesu stedfortredende død. Teksten avsluttes så med en trinitarisk lovprisning, forklarer Holtet.

– Den største utfordringen for oss som skal fremføre musikken 300 år etter at den ble skrevet, er å forstå det barokke tonespråket. Musikken er full av ulike retoriske virkemidler som var helt opplagte for mennesker på 1700-tallet å forstå. Vi må imidlertid oppdage denne musikken på nytt. Klarer vi det, vil vi straks oppdage at det er uante rikdommer og dybder i denne musikken som er utrolige interessante. Dette gjelder nær sagt all musikk som er skrevet i barokken. ●

Slettebakken kirke, søndag 1. oktober kl. 17. Prosjektkoret sammen med Fana kammerorkester fremfører også «Gloria» i Åsane kirke dagen før, lørdag 30. sept. kl. 17.

Geble pederssøn
superintendent til Bergen

Vår første lu

Det var nettopp de egen-skaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble Pederssøn (1490-1557) til slik en god bro-bygger ved overgangen til protestantismen.

TEKST: Lise McKinnon

Hele dette året skal stå i reformasjonens og den opprørske tyske munken Martin Luthers tegn. En nordmann som fikk stor betydning for vår egen overgang til den nye lære (som ikke skjedde offisielt før i 1536) var Geble (eller Gjeble) Pederssøn, som må ha vært Luthers rake motsetning når det gjaldt temperament, fredsæl som han var.

Pederssøn får æren for at overgangen til protestantismen gikk forholdsvis smertefritt på vår kant av landet, i motsetning til i Nidaros, hvor den krigerske erkebiskopen Olav Engelbrektsson til slutt måtte rømme landet.

Hovedkilden til biografisk materiale om Pederssøn er fem brev, samt det hans nevø og pleiesønn Absalon Pederssøn Beyer skrev om ham i sin dagbok og i en minnetale.

Viet til katolsk biskop

Geble ble født omkring år 1490 på Helgeland, «aff Welbyrdige ærlige Forældre, hvis Fader var Raadmand vdj Bergen, hans Moder heed Margrethe ocsaa aff Adel». Han gikk først på skole i Trondheim, deretter i Bergen. Så dro han til Nederland, hvor han studerte teologi, matematikk, naturfag og musikk, før han vendte tilbake til Bergen som magister i filosofi i 1517. I Nederland må Geble ha blitt kjent med humanismen; blant annet studerte han i Leuven, hvor Erasmus Rotterdams muligens oppholdt seg samtidig.

På vei til Leuven var han innom et kloster hvor abbeden ville overtale ham til å bli munk. «Hvorpaa M. Gieble hannem tackede, oc sagde sig endnu ingen Lyst at haffve der til, men heller endnu meere sig udj Bogen at forfremme». Dette med å forfremme seg i boken, kan sikkert stå som motto for Ge-



GBLES BERGEN: Hieronymus Schöleus' kjente kobberstikk fra 1581, 24 år etter at Geble døde. Stikket viser blant annet de nå forsvunne Nikolaikirken og Martinskirken.

ble. Han arbeidet hele sitt videre liv for både andres og egen kunnskapsutvikling.

Etter hjemkomsten var Geble en kort tid rektor ved latinskolen, så ble han kannik og sokneprest i Mariakirken. Da biskop Olav Torkildssøn døde i mai 1535, ble han domkapitlets kandidat som ny biskop i Bergen. Han reiste til Danmark for å bli viet til biskop i den katolske kirke, og opplevde det forunderlige (og sikkert forvirrende) å komme hjem som lutheransk superintendent med den nye kongen i Danmark, Kristian 3., som øverste myndighet.

Ikke nok med det: Han reiste fra landet Norge, og kom hjem til det som i mellomtiden var blitt en dansk provins! Den nye kongen hadde allerede bestemt at Norge var «så forringet» at det måtte være «under Danmarks krone til evig tid».

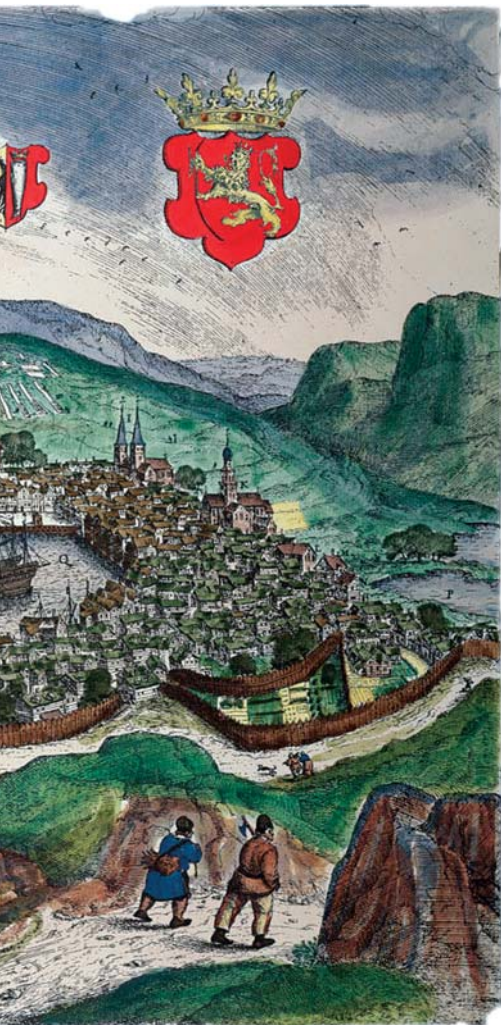
Reagerte på «kjetteriet»

Geble ble det eneste geistlige «overhode» i Norge som gikk direkte over fra en katolsk stilling til en luthersk. De andre biskopene ble avsatt, men måtte etter noen år gjeninnsettes (som superintendenter) fordi det ikke fantes kvalifiserte menn til å overta.

Det første brevet vi har etter ham er til erkebiskop Olav av Nidaros, datert 14. april 1531. Her skriver han om det som skjer på den politiske front i Danmark og Europa. I en bisetning nevner han alt «kjetteriet» som spirer frem, og at han håper at uroen og opprørene vil komme til en «god fred og endretighet».

Brev nummer to til erkebiskopen (i et fremdeles katolsk Norge) er datert 13. desember 1535, og gjelder bispevalget i Bergen. Det hadde vært store problemer

therske kirkeleder



«Geble Pederssøn var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto.»

både i og utenfor kirken i de tolv årene Olav hadde vært biskop. Kirkens menn ble behandlet respektløst, og klostrene forfalt. Det Geble ønsket var orden og trygghet i stiftet, og han avslutter brevet med at han og domkapitlet aldri vil «falle ifra Eders Nådes råd».

Den gode strid

Geble var den nærmeste til å bli utnevnt til ny biskop i Bergen, men i riksrådet satt det sterke motstandere (blant annet Vincens Lunge) som ville bruke utnevnelsen som en brikke i sitt politiske spill. Om Geble skrev de at det var «jintet

mandelighit hierthe eller raadt j hannem». Han manglet altså mot, beslutsomhet og handlekraft.

De nye superintendene fikk til hovedoppgave å «prædike Guds rene Ord for Menighederne». I det fjerde brevet vi har etter Geble, skrevet til en ung islandsk venn, Gissur Einarsson i 1538, er tonen blitt helt i Luthers ånd: «Arbeid i Herrens vingård og strid den gode strid! Så ut hans rene ord, for at det en gang kan bære frukt i ditt land, med tålmodighet! Herren Jesus Kristus vil gi kraft og styrke». Gissur ble få år senere den første lutherske superintendente på Island.

Alle de katolske prestene i Norge som ønsket det fikk bli i sine stillinger. Dette krevde mye rettledning; i tillegg kom opplæring av en ny generasjon prester. Mange danske prester var uvilleg til å reise hit; lønnen var lavere i Norge og det var et farlig folk som «sloge Præster og andre ihjel».

Fikk beholde inntektene

Prestene var nå blitt embetsmenn lønnet av staten. Geble nøt derimot godt av denne overgangsfasen; han fikk blant annet inntekter fra munkelivgodset og en fjerdedel av fisketienden «som gaaer af Toldbode Paa Bergen». Til gjengjeld bekostet han reparasjoner av Domkirken og et nytt orgel der. Han anla en fin hage, ansatte en flamsk gartner, og fikk innført frukttrær, blomster og urter. Han var interessert i botanikk, og tok sitt herbarium med på sine reiser.

Selv en vinranke skaffet han seg. Vindruene ville ikke modnes i vår norske sommer, men han tok inn de umodne druene og hang dem over bordet sitt, og, forteller Absalon: «lod fremmdede Folck see, at Windruer kunde ocsaa voxte i Norrig. Men strax hand døde, forvisnede Wintræet, ligesom det ville haffve sørget, for hans Død».

Mye penger brukte Geble også til å bekoste videre utdanning i Danmark og Tyskland for begavete gutter fra latin-



SEGL OG SIGNATUR:

Geble Pederssøns segl og navnetrekk (øverst til venstre på side 12) er hentet fra et brev fra 1539, oppbevart i Riksarkivet. Det har ikke vært mulig å finne portretter av Geble.

skolen. Denne skolen var jo for en stor del beregnet på blivende prester.

Ingen fanatiker

Geble giftet seg aldri. Når noen spurte ham om hvorfor, viste han til de unge som hadde vært elever ved latinskolen og sa: «Disse er mine børn». De møttes til samtaler, og når Geble oppdaget at en gutt var spesielt musikalsk, bekostet Geble undervisning til det unge talentet var «fuldkommelig udlærd paa Orgel-værck».

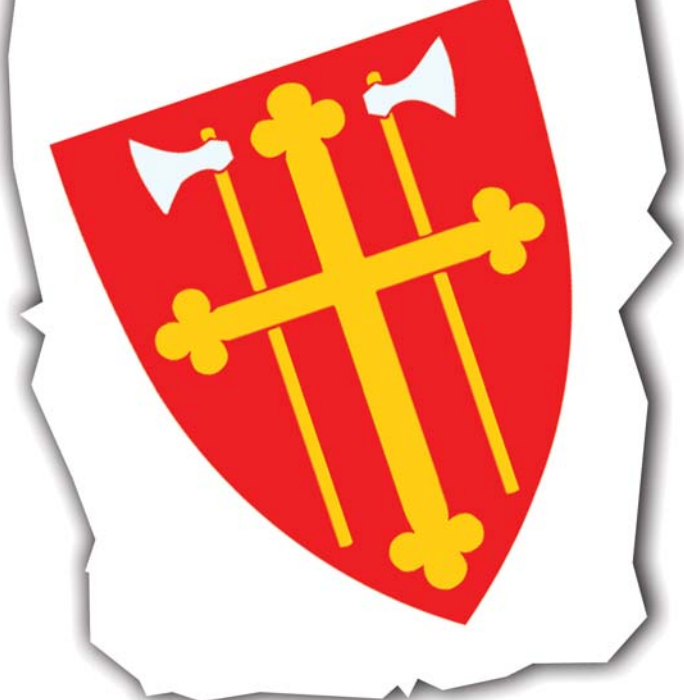
Etter et slagtilfelle i 1555 ba Geble kongen om å bli løst fra sitt embete, noe kongen avsto, men han tillot ham å bruke soknepresten på Voss (som også var kannik i domkirken) til vikar i embetet. I 1557 skriver Absalon: «9 Martij døde M. Geble».

Mange nyere tids historikere har ment at det var nettopp de egenskaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble til slik en god brobygger ved overgangen til protestantismen. Han var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto. La oss håpe han får all den ære han fortjener når Norge skal feire sin egen reformasjonsfest i 2036! ●

Kilder:

- Steinar Imsen: *Da reformasjonen kom til Norge* (Cappelen, 2016)
- Sigrun Høgetveit Berg: *Reformasjonen* (Samlaget, 2017)
- Absalon Pederssøn: *Dagbok og Oration om Mester Geble* (Universitetsforlaget, 1963)
- Terje Ellingsen: *Gjeble Pederssøn skriver brev* (artikkel trykket i *Bjørqvinn*, 1986)
- *Norges historie* (Cappelen, 1980)

Stat + kirke = slutt!



Hva betyr det for oss kirkegjengere at kirken er skilt fra Staten? Hva er det som har skjedd i forholdet mellom Staten og kirken det siste tiåret? Hvem styrer og bestemmer hva i dag?

TEKST: Edvin Bratli

Vi har hørt disse og flere andre spørsmål de siste årene. Her skal jeg forsøke å gi noen enkle svar på hvordan det er i dag.

Hvem bestemmer?

Tidligere var Staten øverste organ i Den norske kirke. Biskoper og proster ble utnevnt (= tilsatt) i Statsråd, der Kongen og statsrådene satt. Kirkedepartementet administrerte kirken. Nå er det Kirkemøtet som er vårt øverste organ. Kirkemøtet samles til et seks dagers møte hvert år. Kirkemøtet har 116 medlemmer, og er det

øverste demokratisk valgte organet i Den norske kirke.

Mellom de årlige møtene må noen administrere Den norske kirke. Dette er det Kirkerådet som gjør. Kirkerådet forbereder de sakene som skal behandles av Kirkemøtet, iverksetter Kirkemøtets beslutninger og leder arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger. Dermed er det Kirkerådet som nå foretar tilsettinger av biskoper og proster.

Bispedømmerådene tilsetter prestene i hvert bispedømme. Det har også ansvar for å fordele penger/lønn til prester, diakoner, kateketer, til dem som arbeider innenfor trosopplæring og diverse annet. Slik har det vært i mange år.

De kirkelige fellestrådene, som det finnes ett av i hver kommune, har heller ikke opplevd endringer ved skillet mellom Staten og kirken. De har ansvar for drift av kirker, gravplasser, og personalet som arbeider i kirken, unntatt prestene. Soknerådene opplever heller ingen endring nå.

Pengestrømmen?

Hvem lønner hvem nå? Hvor kommer pengene fra? Her er det egentlig kun én endring ved skillet mellom Staten og kirken. Før bestemte Stortinget (i Statsbudsjettet) hvor mye penger Staten skulle bruke på kirken. Kirkedepartementet fordelte de mange utbetalingene

Gi barnet ditt gode verdier med på veien

Møllebakken Skole er en kristen grunnskole med små undervisningsgrupper, gode faglige resultater, og et inkluderende miljø som elevene trives i.

Kontakt oss gjerne for å få vite mer.



MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

- Arv/gaver • Familierett
- Samboeravtaler/testamenter
- Ektepakter • Samlivsbrudd
- Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Jeg kan også besøke klienter hjemme om ønskelig.

Kontoradresse: Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen

Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483

E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net





STAT OG KIRKE HAR SKILT LAG: Ved årsskiftet var det slutt på tiden da Den norske kirke også var statskirke.

til diverse formål, og lønn til biskoper, proster og prester. Derfor kunne prestene si at de var statsansatt.

Nå bevilger Staten fortsatt et beløp som skal gå til Den norske kirke. Det blir bestemt i Statsbudsjettet hvert år. Dette utbetaler de så direkte til Kirkerådet, som forvalter og fordeler og betaler ut lønn til alle geistlige og til dem som arbeider administrativt i kirken og på bispedømme-kontorene. Prestene har nå fått Den norske kirke som sin nye arbeidsgiver.

På lokalplanet, i hver kommune, er det ingen endring når det gjelder økonomien. Fellesrådet får sine årlige bevilgninger fra sin kommune til drift av kirkene, gravplassene og til sine tilsatte. ●

Min tro mon tro?



Min tro er et tvilsomt prosjekt. Stadig støter jeg på problemer. TEKST: Nils Magnus Ulvik

Et av de vanligste og vanskeligste spørsmålene er: Hvordan kan det finnes en allmektig gud som styrer alt og som elsker alle mennesker når det samtidig skjer så mye tragisk og vondt i verden? Hvordan kan en allmektig gud tillate alt det onde som rammer mennesker så tilfeldig? Jeg har ikke gode svar.

Når jeg en sjelden gang våger meg ut i en diskusjon med mennesker som ikke tror, blir jeg gjerne satt fast. Stadig ender jeg opp i paradokser og selvmotsigelser. Det skjer forresten ikke bare i diskusjoner med andre. Jeg møter også selvmotsigelser når jeg for meg selv prøver å få orden på hva jeg egentlig tror på. Det blir problematisk å tro det jeg tror at jeg tror på.

I ordboken finner jeg at «paradoks» betyr «en tilsynelatende selvmotsigende påstand som ved nærmere ettertanke viser seg å inneholde en viss sannhet». Når jeg sammen med resten av menigheten under søndagens gudstjeneste leser trosbekjennelsen høyt, kan jeg oppdage at noe av sannheten i troens paradoks faktisk kan være at jeg ikke av meg selv kan

makte å tro det jeg bekjenner at jeg tror på. Gud selv eller Jesus må stadig gi meg troen og tro for meg.

Dette er ingen ny og original oppdagelse. Den har vært kjent og erfart av mange opp gjennom tidene. Martin Luther sier det slik: «Jeg tror at jeg av egen kraft ikke kan tro». Troen blir skapt og vedlikeholdt av noe utenfor mennesket. Gud er den kraften som skaper tro i menneskets hjerte. Han både skaper troen og holder den ved like. Vi kan kalle det troens gave.

Dermed løses ikke alle trosspørsmål. Fortsatt er det mye som slett ikke kan forstås. Mange spørsmål uten gode svar blir tilbake som noe av mystikken i troen. Men vi kan overgi våre vanskelige trosspørsmål til Gud. Vi behøver ikke helt alene kjempe så hardt hverken for eller imot troen. Troen som opprettholdes av Gud gir trygghet. Troen skal være til å hvile i. ●

Nils Magnus Ulvik, som skrev denne teksten, døde 28. august, etter et kort sykeleie. Menighetsbladene lyser fred over hans minne. Red.

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon
og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.



**KIRKENS
SOS**

Abbedissen
begravelsesbyrå as



Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Solstrands
Begravelsesbyrå as

Vår erfaring - din trygghet

Avdeling Fana: Laguneparken, Lagunev. 11
Hovedkontor: Herman Foss gt. 11

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet
post@solstrands.no • www.solstrands.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv



Knut Helge
Polden



Espen
Polden



Heine
Polden



Cathrine
Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50



Rovdrift på Guds skaperverk



John Grishams Forvandlingen (Gray Mountain, 2014) handler om miljø-kriminalitet innen kullindustrien i USA. I stedet for vanlig kullgruvedrift under bakken, blir hele fjelltopper fjernet.

TEKST: Anne Karin Corneliussen

Kullet ligger i lag om-trent som fyllet mellom lagene i en kake. Øverst på fjelltoppen står det skog, så følger et lag med jord, deretter et lag med stein, og endelig et leie med kull. Når et gruveselskap får tillatelse til drift på denne måten, går de til angrep på fjellet med all slags tungt utstyr.

Først bruker de bulldosere til å renske vekk all skogen, så jorden og til sist all steinen. Nå ligger kullet opp i dagen og kan taes vekk. Så kan neste lag med stein røskes vekk til det dukker opp et nytt kulleie. Trærne, jorden og steinmassene blir ofte kastet ned i dalene og blir til det som kalles dalbunnfyllinger. Disse ødelegger vegetasjonen, utrydder dyrelivet og tetter til naturlige bekker og elver.

En ny miljøkatastrofe er resultatet. Det er ikke uvanlig å sprengte vekk de øverste 150 meterne av en åstopp. Det kan gå utover drikkevannet og gjøre områder ubeboelige.

Romanen handler om en ung advokat, Samantha, som arbeider i et stort advokatselskap i New York. En finanskrisen gjør at mange selskaper går overende, og advokat-

ene må finne seg annet arbeid. Samantha får en jobb i den lille byen Brady i Appalachia-fjellene. Der skal hun jobbe gratis for et lite småbyfirma som tilbyr fri rettshjelp for ubemidlede. Det varer ikke lenge før hun får stifte bekjentskap med kullindustrien.

I bokomtalen står det at i Forvandlingen introduserer Grisham den «kuleste heltinnen» siden Pelikanrapporten og «verden trenger Grishams helter».

I dag, når mennesker har fått øynene opp for hva vi gjør mot skaperverket, er dette en viktig bok. Kan vi finne eksempler på «rovdrift» av naturen i vårt eget land? Hva skjer for eksempel i Førdefjorden? Hva med vår oljeutvinning? ●



Menighetskontoret:
55 59 71 00
soreide.menighet.bergen@kirken.no

Sokneprest Gunnar Mindestrømmen
55 59 71 02
900 14 146
gm865@kirken.no

Kapellan Lars Martin Hol
55 59 71 01
996 03 671
lh598@kirken.no

Administrasjonsleder Elisabeth R. Andersen
55 59 71 84
951 51 968
ea565@kirken.no

Kantortvikar Ivar Mæland
481 82 533,
imae@mail.dk

Menighetspedagog Eva Stokke-Zahl,
55 59 71 04
466 20 946
es459@kirken.no

Kirketjener/frivillighetskoordinator Ann Kristin Hovland
454 16 158
ah848@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Lidveig Tjørve
900 73 006
lidveigt@broadpark.no

Søreide menighetsbarnehage. Styrer Ingrid Rosseland
55 59 78 25
soreidemenighetsbhg@akasia.no

Kirkeskyss:
41 60 42 27
Søndager fra kl 10.00

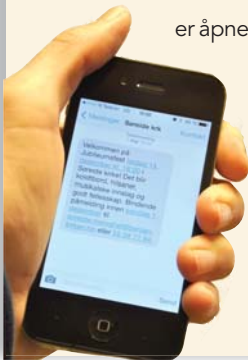
Ikke gå glipp av noe!

Middager, turer, ungdomsmesser, konserter, forestillinger for barn ... Det skjer mye i kirken, og det skal noe til å få med seg alt. Få varsel på sms og/eller epost når aktiviteter er på gang, slik at du ikke går glipp av noe.

På nettsiden er det en knapp man kan trykke på for å registrere mobilnummer og/eller e-postadresse. Da kommer det varsel om spesielle ting som skal skje i kirken. De som registrerer seg blir ikke pepret med meldinger. Det er aktiviteter som er åpne for alle og som ikke skjer hele tiden, vi ønsker å informere om her.

For å motta meldinger registrerer man seg på info.soreidekirke.no

På forsiden til www.soreidekirke.no er det også lett å finne registreringsknappen. Vi håper mange vil benytte seg av muligheten! ●



Seniorsøndag 17.september

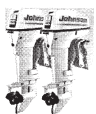
Er du «godt voksen» eller har du en senior i familien eller i nabolaget?

Da kan vi anbefale seniorsøndagen i Søreide kirke 17.sept. Det blir vanlig gudstjeneste for alle kl 11 – og så blir det fest med middag og litt underholdning for de eldre fra ca 12.15-14. Det går an å komme på bare en av delene, hvis det blir for lenge å sitte for noen. Det koster ikke noe (men det er mulig å gi kollekt i gudstjenesten). Vi prøver å få til kirkeskyss til dem som trenger det. Ring til Tobben 909 153 09 eller Sølvi 55 12 05 38



FOTO: IAN LIVESEY / FLICKR

BÅTER
BÅTUTSTYR



Bjordal & Madsen A-S

C.Sundtsgt. 50 - Tlf. 55 90 10 30
Dolviken - Tlf. 55 98 70 70

Gravferdshjelpen



Vi kan hjelpe til med rådgivning og tilrettelegging ved begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 27 28 29
www.gravferdshjelpen.no
Hagerupsvei 32X • 5093 Bergen



MENY DOLVIKEN

Man - fre 08 - 22 (09-20)

- Stor ferskvareavdeling
- Rikt assortert frukt og grønt
- Hyggelige ansatte som er med på å gi en god handleopplevelse

Velkommen
MENY DOLVIKEN

Dolvikv. 36,
5252 Søreidgrend
Telefon: 55 52 62 00



Fanatorget Blomster

Vakre blomsterhilsener leveres i hele Bergen

Aurdalslia 12 - 5253 Sandsli - 55 22 65 10

EL-KJEDEN

elfag

Håvardstun Elektriske as

Ytrebygdsveien 237 5258 BLOMSTERDALEN telefon 55 11 47 50

Finn dine aktiviteter i Søreide kirke



Babysang

Det blir babysang hver torsdag fra i kirkerommet. Kl 10.00 er det babysang for babyene som er mellom 6-7 - 12 måneder og kl 10.45 starter babysang for de som er mindre. Påmelding på våre nettsider.

Hjerterom

Hver torsdag mellom 11.00 – 12.00 er kirken åpen for sosialt samvær. Det blir som regel servert vafler og kaffe/te. Hjerterom avsluttes med en liten samling i kirkerommet med lystenning, bibellesning og stille bønn.



Diakonattet

Oppstart for Diakonattet er tirsdag 12. september kl 19.00. Diakonattet driver praktisk diakoni i menigheten og har sitt eget hjelpeprosjekt der det strikkes tepper til nyfødte barn i et svært fattig område i Nepal. Det er samling hver 2. tirsdag i måneden.

Cafe 19

Cafe 19 er et møtested for

unge i 5-7.klasse i kirkens ungdomslokaler. Her er det andakt, leker, bordtennis, spill med mer. Cafe 19 er hver fjerde fredag. Datoene for høsten er 29.september, 27. oktober, 24. november.

Familiekor

Det blir familiekor annenhver tirsdag (partallsuker). Øvelsen starter med felles sang kl. 17.30, før koret deles i to etter alder på barna. Øvelsen avsluttes med en liten samling og felles kveldsmåltid.

Jubilate

Voksenkoret Jubilate har øvelser i kirken annenhver mandag (oddetallsuker) 19.30 – 21.30. Førstkommende øvelse er 11. september.

KRIK

KRIK (Kristen Idrettskontakt) Søreide har to grupper, en for ungdomsskolealder og en for dem som er over 25 år. Begge gruppene trener på Sandsli sportssenter onsdager kl. 20.00 - 21.00.

Søndagsskolen

Det er planlagt søndagsskole i høst på følgende søndager:



17. september, 22. oktober, 19. november og 3. desember.

TenSing

TenSing øver hver onsdag i kirkerommet fra kl 18.00.

Familiemiddag

Det blir familiemiddag annenhver tirsdag (oddetallsuker) fra kl 16.00 - 18.00. Middag for en familie koster kr. 60,- og kr. 30,- for enkelt-

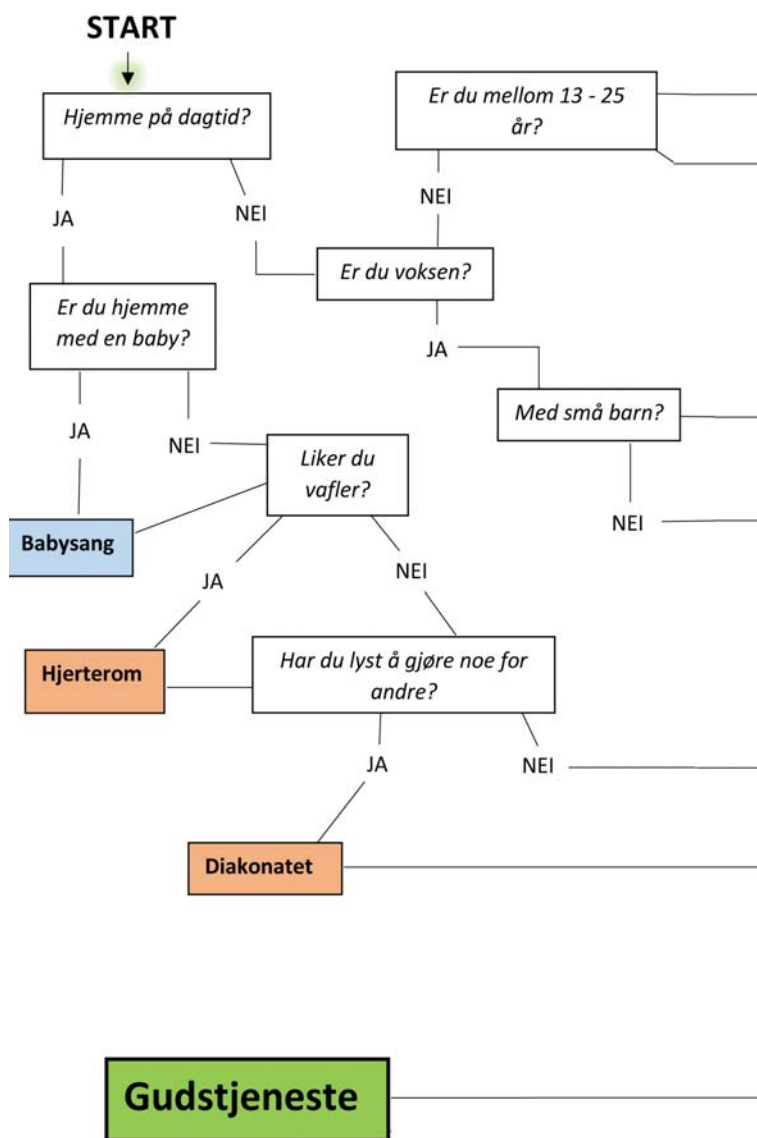
personer. Oppstart 12. september.

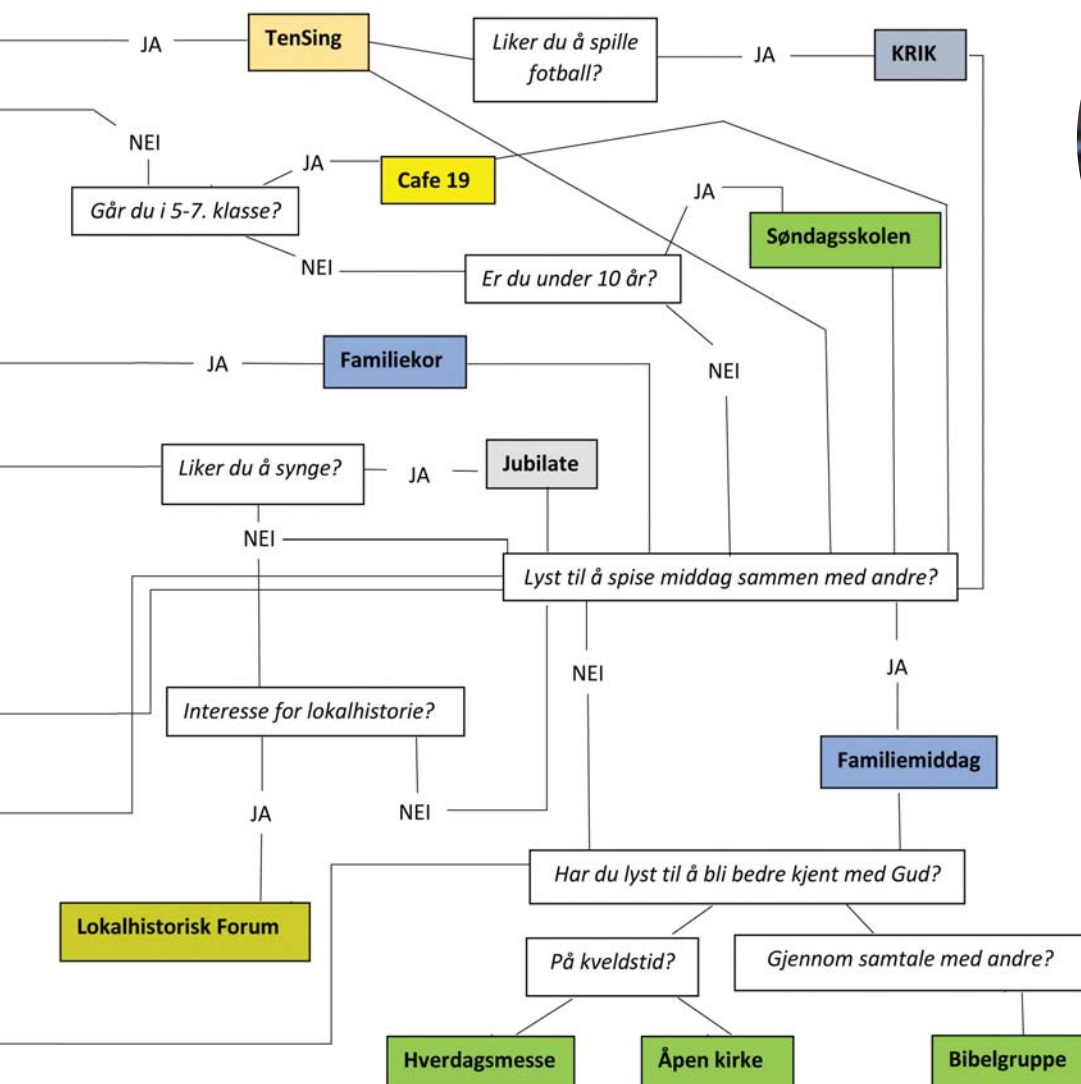
Lokalhistorisk Forum

Oppstart for Lokalhistorisk Forum: 20. september kl 19.

Bibelgruppe

Den første tirsdagen i måneden er det samling rundt bibeltekstene for påfølgende søndag.





Åpen Kirke

Det er anledning til å delta på ytterligere tre temakvelder denne høsten. Neste temakveld er ved Atle Rossnes, tirsdag 26. september kl 19 i menighetssalen. Tema for kvelden er: Psykiater og teolog.

Hverdagsmesse

Hver onsdag kl 21 er det enkel hverdagsmesse i kirken. Her gis det rom for stillhet, bønn, sang, lystenn- ing og nattverd.

For mer utfyllende opplysninger og kontakt- person, besøk gjerne vår nettside under «aktiviteter.»

Menighetskalender

Dåp

Sofie Mikkelsen Torsvik
Lilly Løseth Englaugstad
Lukas Eriksen Isaksson
Ada Higgins Johannessen
Aslaug Aavik Lindebotten
Henrik Solheim Falch
Sander Soldal Magnussen
Liam Kristoffer T. Moss
Hanna Bolstad
Ludvik Tolo Hjulstad
Ellie Kåsin Sivertsen
Axel Haglund Søreide
William Rod Stunner
Abel Kristiansen
Emmelie Veka
William Unneland Olsen
Ella Unneland Olsen
Hermine Fredrikke Salthella
Linnea Børsheim
Vilde Ryste Brunstad
Jonathan Kalgraff Norgård
Ingrid Rettenberger
Jennifer Eliassen Smestad
Conrad Espevik Vestgård

Vielser

Eirin Tjørve
og Stian Hargaut

Begravelser

Else Rafshol Eide
Åsta Lillian Daae Stensen
Per Åsmund Andersson
Rita Karin Wichman
Reidun Lundvang
Wenche Havre
Jorunn Einy Andresen
Aagot Garman
Vigdis Heldal
Per Ivar Storaker
Odd Eidissen

Gudstjenester

Søndag 17. sept. kl 11.00
Tema: «Skaperverket er ikke til salgs». Hovedgudstjeneste v/Gunnar Mindestrømmen. Dåp og nattverd. Seniordagen. Søndagsskole. Offer: Menighetsarbeidet. Midtag for seniorer.

Onsdag 20. sept. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 24. sept. kl 11.00
Hovedgudstjeneste v/Lars Martin Hol. Dåp og nattverd. Offer: VID Misjonshøgskolen. Kirkekaffe.

Onsdag 27. sept. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 1. okt kl 11.00
Familiegudstjeneste v/Hol. Høsttakkefest. Dåp. Offer: Menighetsarb. Kirkekaffe.

Onsdag 4. okt. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 8. okt kl 11.00
Hovedgudstjeneste v/Mindestrømmen. Dåp, nattverd. Offer: Ung Kirkesang. Kirkekaffe.

Onsdag 11. okt. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 15. okt kl 11.00
Temagudstjeneste: «Frelsen er ikke til salgs». Høymesse v/Hol. Dåp, nattverd. Offer: Menighetsarb. Kirkekaffe.

Onsdag 18. okt. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 22. okt kl 11.00
Hovedgudstjeneste v/Mindestrømmen. Dåp og nattverd. Søndagsskole. Offer: TV-aksjonen. Kirkekaffe.

Onsdag 25. okt. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 29. okt kl 11.00
Bots- og bønnedag. Hovedgudstjeneste v/Hol. Offer: Menighetsarb. Kirkekaffe.

Onsdag 1. nov. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 5. nov. kl 11.00
Allehelgensdag. Hovedgudstjeneste v/Mindestrømmen. Offer: Strømmestiftelsen. Kirkekaffe. Jubilate.

Onsdag 8. nov. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 12. nov. kl 11.00
Familiegudstjeneste v/Hol. Dåp. Utdeling av 2-års-CD og kirkebok. Offer: Menighetsarbeidet. Kirkekaffe. Familiekorset.

Onsdag 15. nov. kl 21.00
Hverdagsmesse. Nattverd.

Søndag 19. nov. kl 11.00
Temagudstjeneste. «Menesker er ikke til salgs». Hovedgudstjeneste v/Minde-

strømmen. Dåp og nattverd. Offer: Menighetens misjonsprosjekt. Kirkekaffe.

Kalender

Torsdag 14. september
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Søndag 17. september
12.00 Fest for seniorer

Tirsdag 19. september
17.30 Familiekorset

Onsdag 20. september
19.00 Lokalhistorisk Forum

Torsdag 21. september
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Tirsdag 26. september
16.00 Familiemiddag
19.00 Åpen kirke

Torsdag 28. september
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Fredag 29. september
19.00 Café 19

Mandag 2. oktober
14.30 Juniorkonfirmanter

Tirsdag 3. oktober
17.30 Familiekorset
19.30 Bibelgruppen

Torsdag 5. oktober
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Tirsdag 10. oktober
11.00 Andakt, Søreide seniorsenter
19.00 Diakonater

Tirsdag 17. oktober
17.30 Familiekorset

Onsdag 18. oktober
19.00 Lokalhistorisk Forum

Torsdag 19. oktober
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Søndag 22. oktober
11.00 Søndagsskole

Tirsdag 24. oktober
11.00 Andakt, Søreide seniorsenter
16.00 Familiemiddag

Torsdag 26. oktober
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Fredag 27. oktober
19.00 Café 19

Søndag 29. oktober
19.00 Konsert «Vannfall»
Se omtale side 2-3

Tirsdag 31. oktober
17.30 Familiekorset
19.00 Åpen kirke

Torsdag 2. november
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Mandag 6. november
14.30 Juniorkonfirmanter

Tirsdag 7. november
11.00 Andakt Seniorsenteret
16.00 Familiemiddag
19.30 Bibelgruppen

Torsdag 9. november
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Tirsdag 14. november
17.30 Familiekorset
19.00 Diakonater

Onsdag 15. november
19.00 Lokalhistorisk Forum

Torsdag 16. november
10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Søndag 19. november
11.00 Søndagsskole

Tirsdag 21. november
11.00 Andakt Seniorsenteret
16.00 Familiemiddag

Åpen kirke høsten 2017

Alle dager i Søreide kirke, menighetssalen, kl. 19 – 21:

Tirsdag 26. september
Psykiater og teolog.
Ved Atle Roness.

Tirsdag 31. oktober
Om Hans Nilsen Hauge.
Ved Ola H. Grytten.

Tirsdag 28. november
Fugler i bibelhistorien i ord og bilder. Ved Bjarne B.L. Andersen.